

festivalová recenzia – **hlavný program**

D1 (PRACOVNÝ NÁZOV)

Slovenské komorné divadlo Martin

autorka recenzie: Miroslava Košťálová

predstavenie na festivale Dotyky a spojenia:

25. 6. 2022 v Martine

O srdci, ktoré má sen

Na počiatku všetkého bolo nielen slovo, ale aj srdce. Z neho by mali vychádzať úprimné vety, ktoré by poskytovali ľuďom dôveru i nádej. Čo sa však stane, ak tí, ktorí získajú moc, zistia, že prostredníctvom slov sa ľahko manipulujú masy? Čo sa stane, ak si uvedomíme, že tí, do ktorých sme vložili nádej, nás vnímajú iba ako naivných ľudí, pre ktorých sa neoplatí vykonať žiadny čin? Srdce už potom viac nemôže byť naplnené dôverou. Je síce zranené, no nevzdáva sa. Neprestáva snívať.

„Srdce má sen“ je veta, ktorá sa ako leitmotív tiahne inscenáciou *D1 (pracovný názov)*. Režisér Lukáš Brutovský siahol po vsutku nevšednej téme, a to výstavbe diaľnice D1. V autorskom texte sa zamerail na všetky komplikácie, ktoré bránia jej dokončeniu. Poukazuje na to, že všetko stojí a zároveň padá na prejavoch vládnych činiteľov. Slovom sa v tejto inscenácii skutočne nešetří, herecký kolektív (Alena Pajtinková, Barbora Palčíková, Nadežda Vladařová, Matej Babej, Tomáš Mischura, Daniel Žulčák, Marián Frkáň, Matej Urban) prejavuje širokú paletu emócií – od irónie, sarkazmu, frustrácie, žiaľu až po hnev. Reprezentujú kolektív ľudí, ktorí túžia po splnení sna - po výstavbe diaľnice, ktorá by spojila celú krajinu. Majú v sebe vášeň a odhodlanie pre splnenie tejto túžby, no uvedomujú si, že ako jednotlivci nič nezmôžu. Sklamanie z každej novej vlády, ktorá nehľadá spôsoby, ako dokončiť diaľnicu, realizuje herecký kolektív prostredníctvom výrazných gest, mimiky a práce s hlasom – šepoty strieda smiech, smiech sa postupne premieňa na frustráciu a frustrácia vyústi až do hnevliých výkrikov. Herectvo v tejto inscenácii je vďaka tomu nesmierne dynamické a emocionálne nasýtené. Môže to byť spôsobené aj samotnou výstavbou mizanscén, pretože inscenácia má prevažne monologický charakter. V každom monológu je prítomný motív nádeje, sarkazmu a hnevu. Vďaka hereckému naturelu každého z účinkujúcich je každý monológ iný, čo prispieva k pestrosti výsledného tvaru. Do vzájomných interakcií sa dostávajú v skupinových choreografiách ľudových tancov, kedy reprezentujú selankovitý obraz ľudu. Domnievam sa, že režisér takýmto spôsobom vytvoril kontrast, prostredníctvom ktorého poukázal na skreslený obraz našej krajiny reprezentovanej v médiách. Skreslený obraz, skreslené slová... a v srdci je napriek tomu sen. Aj napriek možnoľnatým rukám, pracovným úrazom a aj napriek modelke Claudii Schiffer, ktorá v minulosti navštívila Slovensko, aby otvorila diaľničný úsek Horná

Streda – Nové Mesto nad Váhom. Jej prítomnosť je v inscenácii obsiahnutá najprv prostredníctvom ironických poznámok hereckého kolektívu, aby ju neskôr vodili v podobe bábkou – manekýna. Na jednej strane tým režisér akcentuje to, že Schiffer je iba bábkou v rukách mocného muža (nie je predsa žiadnym tajomstvom, že na Slovensko prišla počas vlády Vladimíra Mečiara, ktorý zaplatil nemalú finančnú čiastku mnohým slávnym osobnostiam pre reprezentatívne účely). Ďalšiu rovinu môžeme vnímať v súvislosti s jej inakosťou, nemeckým pôvodom. Do inscenácie prináša cudzí, neznámy element, čo podtrhuje sivá farba manekýna a červená tvár.

V súvislosti s výtvarnosťou inscenácie nemožno opomenúť samotný scénický priestor Juraja Poliaka, ktorý pripomína dielňu. Nechýbajú drevené stoly, náradie a aj množstvo prachu. S prostredím dielne korešpondujú aj kostýmy Diany Strauszovej. Dominujú tmavé pracovné uniformy so žltými farbami, ktoré odkazujú k uniformnému davu. A tento dav ľudí má v srdci sen o diaľnici Bratislava-Košice, nevzdáva sa ho aj napriek nedodrжанým sľubom. Táto skupina ľudí dokáže byť nad vecou, vystreliť si zo začarovaného „nedostavaného“ kruhu, ale nehanbí sa prejavíť aj smútok. A práve v tejto emocionálnej pestrosti je inscenácia *D1 (pracovný názov)* vďačným objektom pre oko diváka.